

Adam Naruszewicz - biografia, życiorys

Adam Naruszewicz to czołowy przedstawiciel polskiego oświecenia, stały bywalec czwartkowych obiadów u króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, biskup, pisarz i senator. Nazywany jest „polskim Horacym”.

Adam Stanisław Naruszewicz przychodzi na świat w rodzinie szlacheckiej pieczętującej się herbem Wadwicz. Jako nastolatek zostaje przedwcześnie osierocony przez rodziców. Wstępuje do zakonu jezuitów i jako niezwykle zdolny student podejmuje naukę w Lyonie. Po powrocie do kraju w 1755 r. trafia pod opiekuńcze skrzydła Michała Fryderyka Czartoryskiego, który zostaje jego mecenasem. Dzięki wspomnianej protekcji, Naruszewicz wyrusza w kolejną zagraniczną podróż. Przez kilka lat przebywa m.in. w Niemczech, Włoszech, Francji. Po powrocie pracuje na Akademii Wileńskiej jako wykładowca. Dzięki Adamowi Czartoryskiemu zostaje w końcu przedstawiony królowi i od 1770 już na stałe będzie związany z dworem. W tym samym roku debiutuje w „Zabawach Przyjemnych i Pożytecznych”, gdzie ukazują się jego satyry, sielanki oraz ody. Twórczość ta miała nierzadko charakter moralizatorski np. piętnujące pijaństwo, prywatę, egoizm satyry i bajki. Najbardziej znaną satyrą poety jest Wiek zepsuty, w której za Jakubem Rousseau obarcza cywilizację winą za zepsucie moralne człowieka. Od 1771 r. Naruszewicz jest także redaktorem „Zabaw (...)”. Od 1775 piastuje godność biskupa smoleńskiego, a 15 lat później zamienia je na przydzielone mu biskupstwo łuckie.

Twórczość Adama Naruszewicza z jednej strony nawiązuje do barokowej manieri budowania rozwiniętych, skomplikowanych fraz, z drugiej zaś czerpie z dorobku antycznych klasyków. Tak też pierwszymi drukowanymi dziełami Naruszewicza są właśnie przekłady z literatury antycznej. W 1772 roku ukazują się przełożone dzieła Tacyta, a rok później także pieśni Horacego. Na zamówienie króla napisał swojego rodzaju kronikę, mianowicie Historię narodu polskiego traktującą o losach ojczyzny od jej prapoczątków do XIV wieku.

Naruszewicz żywo interesował się życiem politycznym. Często brał udział w obradach sejmowych, obserwował powstawanie Konstytucji

3-go Maja, uczestniczył także w pertraktacjach dotyczących rozbioru państwa polskiego.

Za życia odznaczono go w ramach uznania złotym medalem królewskim oraz Orderem Świętego Stanisława.

Adam Naruszewicz umiera 8 lipca 1796r w Janowie Podlaskim.